सार्वजनिक बांधकाम विभागा अंतर्गत **रस्त्याच्या RoW मध्ये विविध उद्योगघटकांच्या सेवावाहिन्या करिता परवानगी देण्या बाबत मानक कार्यपद्धती/ मार्गदर्शक सूचना.**

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक बांधकाम विभाग
शासन परिपत्रक क्र. ओएफसी-२०२२५/प्र.क्र.१९२/रस्ते-७
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक,
मंत्रालय, मुंबई-३२.
दिनांक - २४ नोव्हेंबर, २०२५

वाचावे :- सा. बां. विभाग अधिसूचना क्रमांक सी.ओ.एम.२०१५/प्र.क्र.२०/संगणक कक्ष, दि.११.०४.२०२५.

प्रस्तावना :-

सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अखत्यारीतील विशेष राज्य मार्ग, राज्य मार्ग व प्रमुख जिल्हा मार्ग या रस्त्यांच्या Right of Way मध्ये विविध उद्योग घटकांच्या सेवा वाहिन्याकरिता रस्त्यालगत व रस्ता ओलांडून वाहिन्या टाकण्याकरिता प्रस्ताव प्राप्त होत असतात. सदर सेवा वाहिन्यांना परवानगी देण्याकरिता सार्वजनिक बांधकाम विभागाची Online e-permission Utility Services System उपलब्ध व कार्यान्वयीत करण्यात आलेली आहे.

सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत उपलब्ध करून देण्यात येणाऱ्या सेवा व सुविधा महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, २०१५ च्या तरतुदीस अधिन राहून अधिसूचित करण्यात आल्या आहेत.

उद्योग घटकांच्या विविध पायाभूत सुविधा प्रकल्पांचा शासन स्तरावर आढावा घेताना असे निदर्शनास येते की, क्षेत्रीय स्तरावर प्रदीर्घ कालावधीकरीता विविध सेवावाहिन्यांना परवानगी देण्याचे प्रस्ताव विनाकार्यवाही प्रलंबित आहेत. सेवा वाहिन्यांना नियोजनबद्ध पद्धतीने विहीत कालमर्यादेत परवानगी दिली जाईल याकरीता, मार्गदर्शक सूचना व मानक प्रणाली विकसित करण्याची बाब शासन स्तरावर विचाराधीन होती. त्या अनुषंगाने पुढील प्रमाणे सूचना निर्गमित करण्यात येत आहेत.

शासन परिपत्रक :-

क्षेत्रिय अधिकारी यांनी सेवापुरवठादाराला रस्त्याच्या RoW मध्ये सेवा वाहिनीचे काम करण्यास परवानगी देताना **सर्व प्रथम सदरचा RoW विभागाच्या ताब्यात असल्याची खात्री** करून परवानगी देण्याबाबत आवश्यक कार्यवाही करावी. रस्त्याचा उपलब्ध RoW बाबत छाननी न करता परवानगीची कार्यवाही केल्यास भूधारकामार्फत विविध दावे व न्यायालयीन प्रकरणे होण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. सेवा पुरवठादाराला विभागाच्या ताब्यात असलेल्या RoW व्यतिरिक्त जागेत परवानगीची आवश्यकता असल्याचे निदर्शनास आल्यास पुरवठादाराने

संबंधित भूधारकाकडून नियमानुसार आवश्यक कार्यवाही करून काम करणे अनिवार्य राहील, असे पुरवठादारास कळविणे आवश्यक असेल.

सदर लोकसेवा पूरविण्यासाठी विहीत केलेली कालमर्यादा पुढीलप्रमाणे असेल.

अ.क्र.	बाब	मुदत
१	सेवा पुरवठादार यांचेकडून सेवावाहिनीकरीता अर्ज प्राप्त होवून आवश्यक सेवा शुल्क भरल्यानंतर सेवा पुरवठादारास रस्त्याची पाहणी व सर्वेक्षण करण्याकरीता परवानगी देणे	३ दिवस
२	सेवा पुरवठादार यांचेकडून सर्वेक्षण अंती सेवावाहिन्यांकरीता सविस्तर प्रकल्प अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर कार्यकारी अभियंता यांनी सेवा पुरवठादारासोबत संयुक्त पाहणी करणेसाठीचा कालावधी	४ दिवस
३	संयुक्त पाहणी झाल्यानंतर संबंधित कार्यकारी अभियंता यांनी अर्जदारास e-permission Application Form भरणेस अनुमती देणे (Application Form e-permission प्रणाली मध्ये दाखल केलेल्या दिनांकापासून लोकसेवा हक्क अधिनियम मध्ये अधिसुचित केलेला विहीत कालावधी लागू राहील.)	७ दिवस
४	अर्जदाराकडून e-permission Application Form परिपुर्ण असल्याची खात्री केल्यानंतर संबंधित कार्यकारी अभियंता यांनी रस्ता पुर्ववत करणेकरीता लागणारा पुनर्स्थापना खर्च अर्जदारास कळविणेसाठीचा कालावधी	७ दिवस
५	सेवा पुरवठादार यांचा अर्ज नामंजूर केल्यास e-permission प्रणालीमध्ये नामंजूर केल्यास नामंजूर करण्याच्या कारणासह अभिलिखीत करून अपलोड करणे	१ दिवस
६	सेवा पुरवठादार यांचा अर्ज मंजूर केल्यास तसे e-permission प्रणाली मध्ये नमुद करणे व पुनर्स्थापना खर्च भरणे बाबत सेवा पुरवठादारास कळविणे	१ दिवस
७	लोकसेवा हक्क अधिनियम मध्ये सेवा पुरविण्यासाठी विहीत केलेल्या कालमर्यादेत संबंधित कार्यकारी अभियंता यांनी परवानगी मंजूर अथवा नामंजूर करणे बाबत कोणतीही कार्यवाही न केल्यास सदर परवानगी Deemed to be approved समजणेत येईल व अशा प्रकरणांमध्ये e-permission प्रणाली मध्ये परवानगी देणे	७ दिवस

i) सदर लोकसेवा पूरविण्यासाठी विहीत केलेली कालमर्यादा मधील अभिव्यक्त दिवस हे सर्व शासकीय सुट्टीचे दिवस अंतर्भुत करून आहेत.

ii) अर्जदाराने आवश्यक पुनर्स्थापना खर्चाची रक्कम अथवा पुर्नस्थापना खर्चाच्या २०% रकमेची बँक गॅरंटी अथवा अनामत रक्कम जमा केल्यानंतर विभागामार्फत देण्यात येणारी परवानगी e-permission प्रणालीमध्ये Auto generate करण्याची सुविधा सदर प्रणालीमध्ये नव्याने अंतर्भुत करण्यात आलेली आहे.

iii) सेवा पुरवठादाराने आवश्यक पुनर्स्थापना खर्च जमा केल्यानंतर संबंधित कार्यकारी अभियंता यांनी काही विशिष्ट कारणास्तव प्रस्ताव नामंजूर केल्यास सेवा पुरवठादारास सदर परवानगी नामंजूर केलेल्या दिनांकापासून

पुढील १५ दिवसांत पुनर्स्थापना खर्चाच्या जमा केलेल्या रक्कमेच्या ९०% रक्कम पुरवठादारास परत करणे अनिवार्य राहील.

iv) सेवापुरवठादारास पुनर्स्थापनेचे काम स्वत: करण्यास अथवा विभागामार्फत करून पुनर्स्थापना खर्च विभागाकडे जमा करण्याची मुभा राहील. सेवावाहिन्यांचे काम केल्या नंतर पुनर्स्थापनेचे काम विभागामार्फत करण्यात येणार असेल तर, अशा प्रकरणात प्रथम प्राधान्याने सेवावाहिन्या Horizontal directional digging method या पद्धतीने सेवा पूरवठादार याने काम करणे आवश्यक राहील. सदर पद्धतीने काम करणे सुसाध्य नसल्यास Open trench पद्धतीने काम करावयाचे झाल्यास पुनर्स्थापनाचा खर्च सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या मानकानुसार व प्रचलित राज्य दरसूचीच्या दरावर आधारीत वस्तूनिष्ठ अंदाजपत्रकाप्रमाणे आकारण्यात यावे.

v) सेवावाहिन्या पुनर्स्थापनेचे काम सेवापुरवठादारामार्फत करण्यात येणार असेल, अश्या प्रकरणात विभागाने अपेक्षित पुनर्स्थापना खर्चाच्या रकमेच्या २०% रक्कम Bank Guarantee स्वरूपात जमा करून घ्यावी.

vi) विभागाच्या Right of Way मधील मावेजा भाडे सेवापुरवठादाराने भूमिगत सेवावाहिन्या स्थापित केल्यास मावेजा निरंक राहील.

vii) सेवापूरवठादाराने जमीनी वरील भागात सेवा वाहिन्या स्थापित केल्यास व सदर सेवा वाहिन्यामुळे विभागाच्या Right of Way मधील जमीन इतर प्रयोजनार्थ वापरता येणे सुसाध्य होणार नसल्यास, अशा प्रकरणात जमिनीच्या मुल्यांकनाच्या आधारे वार्षिक भाडे नियमानुसार परिगणित करून सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या मान्यतेने निश्चित करून आकारण्यात यावे.

viii) सेवा पुरवठादाराने सेवावाहिनी टाकतांना त्यासाठीचे निरीक्षण कुंड (inspection chamber/manhole) रस्त्याच्या धावपट्टीमध्ये येणार नाही, अशी खबरदारी घ्यावी. तसेच, सेवावाहिनी रस्त्याच्या पृष्ठभागाखाली १.२ मी. खोलीवर टाकण्याची खबरदारी घ्यावी.

ix) सेवापूरवठादार यांनी सेवावाहिन्याचे काम करताना जमिनीखाली अथवा जमिनीवरील इतर सेवावाहिन्यास क्षती पोहोचविल्यास अथवा शासकीय मालमत्तेचे काही नुकसान केल्यास सेवापूरवठादारास विभागाने सदर नुकसान भरपाईची रक्कम कळविल्यानंतर पुढील ६० दिवसांत केलेले नुकसान पुर्ववत करणे अनिवार्य राहील. सेवावाहिन्याचे काम करताना सेवापुरवठादारांकडून परवानगी पत्रातील अटी शर्तीचे भंग केल्याचे निर्दशनास आल्यास विभागास सदरची परवानगी रद्द करून पुनर्स्थापना रक्कम अथवा बँक गॅरंटी जप्त करण्याची मुभा राहील.

x) सा.बां. विभागास रस्त्यालगत विविध पायाभूत सुविधा प्रकल्पांची कामे हाती घेण्याची आवश्यकता पडल्यास सेवावाहिन्या संबंधित पुरवठादारास स्वखर्चाने पुनर्स्थापित करणे अनिवार्य राहील. सदरची कार्यवाही सेवापुरवठादाराने विभागाकडून सूचना प्राप्त झाल्यानंतर पुढील ६० दिवसांत काढून टाकणे, स्थलांतरीत करणे अथवा अंशत: बदल करणे अनिवार्य राहील.

xi) सदरची परवानगी ही सेवापुरवठादारास केवळ व्यापक जनहितार्थ सेवावाहिनीचे काम करण्यास देण्यात येत असल्याने पुरवठा दारास विभागाच्या RoW मध्ये कोणताही मालकी हक्क राहणार नाही.

सर्व क्षेत्रीय अधिकारी यांनी सदर सूचनांचे तंतोतंत पालन करण्याची दक्षता घेणे अनिवार्य राहील.

सदरचे शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा सांकेतांक २०२५११२४१८१९५०५९१८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

PATKI BHUSHAN BHASKARRAO

Digitally signed by PATKI BHUSHAN BHASKARRAO
DN: c=IN, o=PWD MANTRALAYA GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=PWD, 2.5.4.20=20BE556DB4DD12C9C27043870C90E37C2D6759BE899A234D584D3D73D931570C, postalCode=400032, st=Maharashtra, serialNumber=35B4C219F41F7BE26E3C809D2D17E7D7B32AE35F9A9765DBCB0A8D1AF0F6B1D4, cn=PATKI BHUSHAN BHASKARRAO
Date: 2025.11.24 18:21:07 +05'30'

(भूषण भा. पत्की)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत :

१) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

२) मा. मंत्री, सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

३) मा.अ.मु.स. (सा.बां.वि.) यांचे स्वीय सहायक, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

४) सचिव (रस्ते/ बांधकामे) सा.बां.वि. यांचे स्वीय सहायक,सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

५) मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग, सर्व.

६) अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, सर्व.

७) कार्यकारी अभियंता, सा. बां. विभाग, सर्व (संबंधित अधीक्षक अभियंता यांचे द्वारे)

८) निवडनस्ती , कार्यासन रस्ते-७.